

Investidura com a doctora *honoris causa* de Mary Beard

Saló de Cent, Ajuntament de Barcelona

Alcaldessa,
Dra. Beard,
Dra. Martínez Samper,
president del Patronat de la Fundació per a la Universitat Oberta de Catalunya,
autoritats civils i acadèmiques,
senyores i senyors,

Per poc que hi reflexionem, la petjada de l'antiga Roma és encara avui omnipresent: des del traçat dels carrers que ens envolten, on encara trobem columnes de l'antic Temple d'August i restes de la muralla del segle IV, fins a aquesta mateixa llengua amb què m'adreço a tots vostès. Sens dubte, es tracta d'un llegat antic, però això no el fa menys present.

La recerca de la nostra nova doctora *honoris causa* s'ha caracteritzat, precisament, per evidenciar la vigència d'aquest passat clàssic i per mostrar-nos com hi podem trobar claus per entendre el món que ens envolta. Sense determinismes simplistes.

Permetin-me insistir-hi: sense determinismes simplistes. Avui, quan les respostes binàries semblen haver-se imposat en el debat cívic, quan la dinàmica amic-enemic ofega la raó i les raons, quan la immediatesa segresta la reflexió i la pausa, quan qui mana intenta fer-nos jugar amb cartes marcades...

Quan tot això succeeix, el pitjor que podem fer com a humanistes, científics, investigadors, universitaris i acadèmia és sucumbir a l'onada d'irracionalitat, teleologia i simplisme.

«Al contrari, la nostra obligació —el nostre mandat— és, més que mai, generar, connectar, difondre i multiplicar el coneixement. Un coneixement que no ha

de quedar entotsolat als campus, sinó que cal posar-lo a disposició, cal acostar-lo a la gent i cal defensar-lo a la plaça pública. Aquesta és la nostra manera de servir la societat, de col·laborar a gestar un futur millor.»

Perquè, com la mateixa doctora Beard ha dit en alguna entrevista, el paper dels acadèmics, sigui quina sigui la seva disciplina, no és simplificar els problemes, sinó explicar-ne la complexitat.

I això passa, necessàriament, per qüestionar el que ens ve donat, per cercar les incoherències, per trobar les explicacions més plausibles i per fer arribar el nostre treball a la societat. Fer allò que fa la nostra nova doctora. Adaptant el discurs al format i l'audiència, però no les conviccions.

Perquè, sigui a les aules, als articles, als llibres, als documentals, als mitjans de comunicació, a les xarxes o davant del senyor Boris Johnson, la coherència i el compromís són igualment necessaris.

En aquest sentit, la concessió d'un doctorat *honoris causa* permet crear una genealogia en què, tot vinculant personalitats externes, la institució fixa quin és el seu horitzó referencial, quines són les trajectòries exemplars amb les quals la Universitat s'identifica i es projecta.

«La doctora Beard s'incorpora avui a aquest quadre d'honor, com a esperó i model dels que formem la UOC. I com ha destacat abans la vicerectora Martínez Samper, ho fa en una vessant triple: per la trajectòria acadèmica i científica, pel compromís amb la divulgació i el coneixement i per la implicació en el debat públic, singularment en defensa dels drets de les dones.»

Respecte d'aquest darrer aspecte, malgrat que ja siguin llunyans aquells temps en què la doctora Beard era l'única dona professora de clàssiques a Cambridge, ens queda molt camí per fer.

Qualsevol pla de futur passa avui necessàriament pel feminisme. Ho veiem a l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible, en què l'objectiu número cinc es dedica expressament a la igualtat de gènere, però en què aquesta inquietud ressona en tots disset objectius.

Perquè, com recordava recentment la primera ministra islandesa Katrín Jakobsdóttir, si tot està vinculat, encara ho estan més les amenaces.

En paraules seves, «els drets humans, la justícia social i la igualtat de gènere estan intrínsecament connectats amb la lluita contra el canvi climàtic», perquè el canvi climàtic «afecta més els pobres que els rics, els desfavorits més que els privilegiats, i les dones de manera diferent que els homes».

«Diguem-ho de manera diferent: res no ens ha de ser aliè si realment volem garantir el benestar i la cohesió de la nostra ciutadania. Res no ha de ser aliè a la innovació, des de l'educació i la formació fins a la recerca, des del canvi climàtic i els drets humans fins a l'equitat.»

És en aquest compromís on trobem la doctora Beard, és en aquesta línia de pensament on volem treballar, com a UOC i des de la UOC, els propers anys.

Moltes gràcies.

Josep A. Planell